

Fonaments de Geografia Física

Codi: 104236
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	FB	1	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Albert Pèlachs Mañosa
Correu electrònic: Albert.Pelachs@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Núria Garcia Quera
Raquel Cunill Artigas

Prerequisits

- Saber llegir amb una bona comprensió lectora i escriure en llengua catalana i/o castellana amb fluïdesa, construccions gramaticals clares i sense faltes d'ortografia
- Poder comprendre un text curt en una llengua estrangera (preferiblement anglès o francès)
- Saber les quatre regles matemàtiques sense entrebancs i saber fer servir factors de conversió
- Saber manejar els canvis d'unitats mètriques, de superfície, de capacitat i de volum
- Tenir unes nocions bàsiques sobre funcions trigonomètriques (no de trigonometria)

Objectius

L'objectiu general de l'assignatura és una introducció a l'estudi dels diferents elements que componen el medi físic i dels processos i interaccions que es produeixen entre ells. S'estudia el planeta Terra com a integrant del sistema solar i com a globus terraquí i dins del planeta, l'atmosfera, la hidrosfera, la litosfera i la biosfera.

Els objectius formatius rau en:

- l'adquisició d'un conjunt de coneixements bàsics i fonamentats sobre cadascun dels temes tractats
- el domini dels conceptes més importants utilitzats en geografia física i de les tècniques d'anàlisi i resolució d'exercicis pràctics.
- l'obtenció d'una visió de conjunt i unes claus interpretatives bàsiques del funcionament del medi físic a escala planetària i la identificació d'aquests processos a escala local
- l'assoliment d'una bona capacitat per tractar la informació geogràfica, interpretar-la, representar-la i transmetre-la
- la capacitat per a establir connexions significatives entre els diferents aspectes temàtics del programa i amb d'altres assignatures

Competències

- Analitzar amb esperit crític la relació de la societat amb el territori aplicant el marc conceptual i teòric de la geografia.
- Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
- Integrar coneixements de diverses disciplines socials i ambientals amb l'objectiu de descriure i interpretar les dinàmiques espacials vinculades a les transformacions socials, econòmiques i ambientals.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Concebre el planeta Terra com un sistema integrat de diferents dimensions físiques.
2. Conèixer els principals conceptes físics i mediambientals.
3. Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
4. Distingir l'escala geogràfica per comprendre les interaccions entre medi físic i humà.
5. Distingir les diferents dimensions d'impacte natural de l'acció antròpica.
6. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

Continguts

Continguts

Bloc 1: INTRODUCCIÓ

- Unitat 01: Introducció a la geografia i a la geografia física

Bloc 2: EL SISTEMA SOLAR I EL PLANETA TERRA

- Unitat 02: El globus terraquí. La xarxa geogràfica
- Unitat 03: El sistema solar i el planeta Terra
- Unitat 04: El mapa topogràfic

Bloc 3: LA LITOSFERA

- Unitat 05: Sismicitat i tectònica de plaques
- Unitat 06: Introducció a la petrologia. Roques ígnies o magmàtiques
- Unitat 07: Roques sedimentàries
- Unitat 08: Roques metamòrfiques

Bloc 4: L'ATMOSFERA

- Unitat 09: L'atmosfera. Composició i estructura
- Unitat 10: Insolació i balanç energètic
- Unitat 11: Pressió atmosfèrica i vents

- Unitat 12: Humitat atmosfèrica, núvols i precipitació

- Unitat 13: Introducció a la climatologia

En aquesta assignatura es tindrà en compte la perspectiva de gènere en els aspectes següents:

- No permetre un ús sexista del llenguatge a les contribucions orals i escrites de l'alumnat.

- Posar a la bibliografia els noms complets dels autors i autores, en comptes de només la inicial.

Metodologia

Tipus Autònomes

- **Exercicis pràctics:** treball autònom, lliurament obligatori per part de l'alumnat seguint les indicacions del calendari docent. No canviaran independentment que la docència sigui presencial o virtual.

Tipus Dirigides

- **Teoria:** classes magistrals a l'aula, pràctiques de laboratori i pràctiques de camp. S'adaptaran, si cal, en el percentatge que sigui, a la docència virtual, a través dels diversos sistemes existents (Teams, powerpoints narrats, vídeos, podcasts, etc.), tal com s'ha fet en el període de confinament.

Tipus Supervisades

- **Sortides de camp:** de caràcter obligatori, 2 de mitja jornada i una de 3-4 dies. Aquesta última porta associada una tasca prèvia per part de l'alumnat consistent en un treball, de caràcter col·lectiu (màxim 3 persones per grup) i subjecte a avaluació, relacionat amb el lloc a visitar. Durant la sortida cada grup exposarà les seves conclusions a la resta de la classe.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe magistral	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6
Pràctiques Laboratori	8,33	0,33	2
Pràctiques de camp	16,67	0,67	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Seminari sobre el terreny	25	1	2
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs i exercicis pràctics	67	2,68	1, 2, 3, 4, 5

Avaluació

Exàmens pràctics. Exàmens de pràctiques de cada bloc, en total 3 exàmens (prova individual)

Exàmens teòrics. Tests de teoria de cada unitat o grup d'unitats, en total 6 tests (prova individual)

Pòster sortides de camp. Treball de la sortida de camp de 3-4 dies (pòster col·lectiu)

Comentaris

1. Per a ser avaluats/des, cal entregar totes les pràctiques dins dels terminis previstos.

2. Per tenir dret a l'examen de recuperació cal haver obtingut una nota mitjana de l'assignatura igual o superior a 3,5. En aquest cas, caldrà recuperar totes les parts suspeses fins a un màxim de 3 proves teòriques i 3 pràctiques (qui hagi suspès mésde 3 proves parcials no tindrà dret a presentar-se a la recuperació i tindrà un **suspens** de l'assignatura). En cas contrari (si no s'ha obtingut un 3,5 de mitjana), l'assignatura es considerarà **suspesa**

3. Plagi. En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

4. L'assistència a totes les sortides de camp és indispensable per ser avaluat/da, ergo la inassistència a alguna d'elles implica un **no avaluable**.

5. L'estudiant rebrà la qualificació de no avaluable sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

6. Qualsevol cas particular serà contemplat per part del professorat amb l'objectiu de garantir un tracte equitatiu i evitant el perjudici de l'alumnat.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens pràctics	40%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6
Exàmens teòrics	40%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6
Pòster sortides de camp	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

- COLOMER, Rosa, FRANQUESA, Ester (dir) (2003), Diccionari de Geografia Física, Termcat, Barcelona (disponible per consultar per internet a http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/124)
- KING, C.A.M. (1984), Geografía Física, Oikos tau, Vilassar de Mar.
- LACOSTE, Yves, GHIRARDI, Raymond (1983), Geografía General, Física y Humana. Oikos tau, Vilassar de Mar.

- LÓPEZ BERMÚDEZ, Francisco; RUBIO RECIO, José Manuel & CUADRAT, Jose Maria (1992), Geografía Física. Madrid, Cátedra.
- MIRÓ, Manuel DE, DOMINGO, Montserrat (1986), Medi Natural: Relleu. Los Libros de la Frontera, Barcelona.
- RIBA, Oriol (dir. (1997), Diccionari de Geologia, Enciclopèdia Catalana, Barcelona (disponible per consultar per internet a <http://cit.iec.cat/dgeol/default.asp?opcio=0>)
- ROSSELLÓ, Vicenç, PANAREDA, Josep Maria & PÉREZ. Alejandro (1994), Manual de Geografía Física, Universitat de València.
- STRAHLER, Arthur N. (1977), Geografía Física, Omega, Barcelona.
- STRAHLER, Arthur N. (1987), Geología Física, Omega, Barcelona.
- STRAHLER, Arthur N. & STRAHLER, Alan H. (1989 o posterior), Geografía Física, Omega, Barcelona [manual de referència].
- TARBUCK, Edward, LUTGENS, Frederick (1999), Ciencias de la Tierra, Prentice Hall, Madrid.
- Material d'elaboració pròpia per a la confecció de les pràctiques i el seguiment del curs, accessible mitjançant intranet (només a l'abast de l'alumnat que s'hagi matriculat a l'assignatura) a l'adreça: <https://cv2008.uab.cat/>

Programari

Programari d'office i programes de cartografia del Grau i disponibles a l'aula d'informàtica